

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح افزایش پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های مادر و ممتاز و درجه یک در سال ۱۳۸۷»

بیان مسئله

اعمال مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر بومی‌پذیری ۶۵ درصدی در دوره‌های روزانه کنکور سراسری موجب شد پس از اعلام نتایج آزمون ورودی دانشگاه‌ها در میان عده قابل توجهی از داوطلبان نگرانی شدیدی به وجود آید و اعتراض آنان را برانگیخت. به دنبال بررسی‌های صورت گرفته با توجه به نابسامانی که در پذیرش دانشجو در آزمون سال ۱۳۸۷ اتفاق افتاده است و برای جلوگیری از تضییع حق داوطلبان، طرح افزایش پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های مادر و ممتاز و درجه یک در سال ۱۳۸۷ با قید دو فوریت تقدیم مجلس شد و دو فوریت آن در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۳۸۷/۷/۷ با ۲۰۱ رأی موافق و ۴۱ رأی مخالف به تصویب رسید.

نقاط قوت طرح

۱. شرایط پیش آمده فعلی، بحرانی را در جامعه ایجاد کرده است. شاید ارائه طرح مذکور راه حلی برای مشکل گزینش دانش‌آموزان ممتاز و معترض در این مقطع باشد.
۲. از آنجا که نتایج کنکور سال جاری مورد اعتراض بسیاری از داوطلبان ممتاز و خانواده‌هایشان شده است و نخبگانی که رتبه‌های بالا آورده‌اند از حقوقشان محروم شده‌اند؛ این طرح می‌تواند تا حدودی احقاق حق آنان باشد و جنبه تسکینی داشته باشد.
۳. از آنجایی که براساس تبصره «۲» طرح پیشنهادی، افزایش ظرفیت ایجاد شده براساس این قانون صرفاً براساس رتبه کشوری داوطلبان در آزمون سراسری ۱۳۸۷ و بدون در نظر گرفتن شرایط بومی و سهمیه‌ای صورت می‌گیرد موجب می‌شود داوطلبان مناطق محروم که نمرات بالایی را کسب کرده‌اند موفق به ورود به دانشگاه مادر شوند و از این طریق تا حدی احقاق حق شده باشد.

نقاط ضعف طرح

۱. دانشگاه‌های مادر و ممتاز و درجه یک در مجموعه دانشگاه‌های کشور تعریف نشده است. در این خصوص تنها می‌توان به دانشگاه‌های موضوع بند «ز» ماده (۵۰) قانون برنامه چهارم توسعه استناد کرد که براساس ارزیابی‌های انجام شده دانشگاه‌های مادر را به شرح زیر معرفی کرده‌اند:
تهران، صنعتی شریف، تربیت مدرس، علم و صنعت ایران، صنعتی اصفهان، امیرکبیر، شیراز، شهید بهشتی، تبریز و مشهد.

بنابراین ضروری است در متن طرح این مسئله به روشنی مشخص گردد.

۲. سازمان سنجش آموزش کشور معمولاً اضافه بر ظرفیت مندرج در دفترچه، داوطلب به دانشگاه معرفی می‌کند. ضمن اینکه همه‌ساله تعدادی دانشجوی انتقالی و مهمان به پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌های بزرگ اضافه می‌شود. به این ترتیب طرح پیشنهادی نمایندگان محترم مجلس فشار مضاعفی را بر دانشگاه‌ها وارد خواهد کرد. با توجه به استعلام صورت گرفته از سوی مرکز پژوهش‌ها و اظهارات معاونین آموزش دانشگاه‌های صنعتی شریف، علم و صنعت ایران، خواجه نصیرالدین طوسی، شیراز و رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و دانشگاه تهران در این خصوص، این افزایش چالش‌هایی از قبیل مشکلات رفاهی و خوابگاهی، کاهش کیفیت آموزش، کاهش نقش دانشگاه‌های مادر در تحصیلات تکمیلی و مازاد تقاضا در بازار کار در گروه‌های پزشکی را به دنبال خواهد داشت.

۳. در طرح پیشنهادی مشخص نشده چه گروهی مجاز به انتخاب رشته مجدد هستند. بدیهی است افرادی که قبول نشده‌اند باید انتخاب رشته کنند. در این صورت چه‌بسا افرادی که فاقد نمره لازم بوده‌اند به دانشگاه‌های بالایی راه پیدا کنند درحالی که افرادی با نمرات بهتر در رشته یا دانشگاه‌های پایین‌تری مشغول تحصیل شدند. ولی اگر بنا باشد افزایش ظرفیت مشمول پذیرفته‌شدگان فعلی نیز بشود اجرای طرح قانون پیشنهادی به هم‌ریختگی و جابه‌جایی زیادی را در ظرفیت‌ها و پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌های کشور که اخیراً توسط سازمان سنجش اعلام شده است ایجاد می‌کند و محتمل است که بر اثر جابه‌جایی برای پر کردن ۱۰ درصد ظرفیت اضافی، پر کردن جای قبلی پذیرفته‌شدگان مذکور امکان‌پذیر نباشد و بخشی از این ظرفیت اضافی بلااستفاده باقی بماند. لذا جامعه هدف در طرح باید داوطلبان پذیرفته نشده باشد.

۴. همچنین زمانی که دایره پذیرش داوطلب افزایش یابد، توقعات جدید ایجاد شده و اعتراضات بعدی را در پی خواهد داشت.

پیشنهادها

۱. با توجه به مشکلات و معضلات اجرای این قانون نظرات و دیدگاه‌های کارشناسان و دستگاه‌های اجرایی و نیاز به اطلاعات دقیق و فرصت کافی جهت بررسی موضوع پیشنهاد می‌گردد دو فوریت طرح به یک فوریت تبدیل تا با داشتن زمان لازم، بررسی درباره ابعاد طرح و تبعات اجرای آن انجام شود.

۲. اگر نمایندگان محترم اصرار بر تصویب این طرح دارند پیشنهاد می‌شود ماده واحده طرح به شکل ذیل اصلاح شود:

ماده واحده - ظرفیت پذیرش دانشجو که از طریق آزمون سراسری در رشته‌های روزانه مندرج در تبصره «۴» این طرح و در دانشگاه‌های دولتی مادر پذیرش می‌شوند به میزان ۱۰ درصد (۱۰٪) به صورت زیر افزایش می‌یابد.

تبصره «۱» - کلیه رشته‌های مذکور در تبصره «۴» که در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶ کاهش ظرفیت پذیرش دانشجو داشته‌اند به میزان ظرفیت پذیرش دانشجو در سال ۱۳۸۶ افزایش می‌یابد.

تبصره «۲» - به دولت اجازه داده می‌شود بار مالی ناشی از این افزایش ظرفیت را با جابه‌جایی در اعتبارات جاری و تملک دارایی به دانشگاه‌ها پرداخت نماید.

تبصره «۳» - افزایش ظرفیت ایجاد شده براساس این قانون صرفاً براساس رتبه کشوری داوطلبان در آزمون سراسری ۱۳۸۷ و بدون در نظر گرفتن شرایط بومی و سهمیه‌ای صورت می‌گیرد.

تبصره «۴» - رشته‌های مورد نظر مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی کامپیوتر، مهندسی عمران، پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و حقوق است.